

THE LIGHT OF THE ETERNAL PEOPLE

Presented by Rabbi Shmuel Irons

Series IV Lecture #7

THE WISDOM OF YEHOSHUA BEN PERACHIAH AND NITTAI OF ARBEL: JEWISH UNITY AND ITS LIMITATIONS

I. Yehoshua ben Perachia

A. [Jonathan, the Sadducee,] made [Yochanon Hyrkanus] leave the party of the Pharisees, and abolish the decrees they had imposed on the people, and to punish those that observed them. From this source arose that hatred which he and his sons met with from the multitude; but of these matters we shall speak hereafter. What I would now explain is this, that the Pharisees have delivered to the people a great many observances by succession from their fathers, which are not written in the laws of Moses; and for that reason it is that the Sadducees reject them, and say, that we are to esteem those observances to be obligatory which are in the written word, but are not to observe what are derived from the tradition of our forefathers. And concerning these things it is that great disputes and differences have arisen among them, while the Sadducees are able to persuade none but the rich, and have not the populace obsequious to them, but the Pharisees have the multitude on their side. **Ant. Book XIII Chap. 10:5**

B

מיד ותוצץ הרעה על ידי אלעזר בן פועירה, ויהרגו כל חכמי ישראל, והיה העולם משתומם עד שבא שמעון בן שטח והחזיר את התורה ליושנה. קדושין סו.

Through Eleazar son of Po'irah, all (most of) the Sages of Israel were massacred, and the world was desolate until Shimon b. Shetach came and restored the Torah to its pristine [glory]. **Kiddushin 66a**

C.

כדקטלינהו ינאי מלכא לרבנן אזל יהושע בן פרחיה וישו לאלכסנדריא של מצרים. כי הוה שלמא שלח ליה שמעון בן שטח: מיני ירושלים עיר הקדש ליכי אלכסנדריה של מצרים: אחותי, בעלי שרוי בתוכך ואנכי יושבת שוממה. קם אתא ואתרמי ליה ההוא אושפיזא, עבדו ליה יקרא טובא. אמר: כמה יפה אכסניא זו. אמר ליה: רבי, עיניה טרוטות. אמר ליה: רשע! בכך אתה עוסק? אפיק ארבע מאה שיפורי ושמתיה. אתא לקמיה כמה זימנין, אמר ליה: קבלן! – לא הוי קא משגח ביה. יומא חד הוה קא קרי קריאת שמע, אתא לקמיה. סבר לקבולי, אחוי ליה בדיה. הוא סבר: מידחא דחי לי. אזל זקף לבינתא והשתחווה לה. אמר ליה: הדר בך! – אמר ליה: כך מקובלני ממך: כל החוטא ומחטיא את הרבים אין מספיקין בידו לעשות תשובה. ואמר מר: ישו כישף והסית והדיח את ישראל. סנהדרין קז:

When King Yannai (Yochanon Hyrkanus) slew our Rabbis, R. Yehoshua b. Perachiah and Yeshu fled to Alexandria of Egypt. On the resumption of peace, Shimon b. Shetach sent to him: 'From me, Jerusalem, the holy city, to thee, Alexandria of Egypt. My sister, my husband is dwelling within you and I am desolate.' He arose, went, and found himself in a certain inn, where great honor was shown him. 'How beautiful is this Acsania!' (The word denotes both inn and innkeeper. R. Joshua used it in the first sense; the answer assumes the second to be meant.) Thereupon (Yeshu) observed, 'Rabbi, her eyes are narrow.' 'Wretch,' he rebuked him, 'This is in what you engage?' He sounded four hundred trumpets and excommunicated him. He (Yeshu) came before him many times pleading, 'Receive me!' But he would pay no heed to him. One day he (R. Yehoshua) was reciting the Shema, when Yeshu came before him. He intended to receive him and made a sign to him. Thinking that it was to repel him, Yeshu went, put up a brick, and worshipped it. 'Repent,' said R. Yehoshua to him. He replied, 'I have thus learned from you: He who sins and causes others to sin is not afforded the means of repentance.' And a Master has said, 'Yeshu HaNotzri practised magic and privately and publicly lured Israel into idolatry.' **Sanhedrin 107b**

II. Prescription for Difficult Times

A.

יהושע בן פרחיה ונתאי הארבלי קבלו מהם יהושע בן פרחיה אומר עשה לך רב וקנה לך חבר והוי דן את כל האדם לכף זכות: אבות א:

Yehoshua ben Perachiah and Nittai of Arbel received the oral tradition from them (Yosei ben Yo'ezer and Yosei ben Yochanon). Yehoshua ben Perachiah used to say: Appoint for yourself a teacher and acquire for yourself a companion and judge all men on the scale of merit. **Avos 1:6**

B.

יהושע בן פרחיה ונתאי הארבלי קבלו מהם יהושע בן פרחיה אומר עשה לך רב וקנה לך חבר והוי דן את כל האדם לכף זכות: עשה לך רב כיצד מלמד שיעשה לו את רבו קבע וילמד ממנו מקרא ומשנה מדרש הלכות ואגדות. טעם שהניח לו במקרא סוף שיאמרו לו במשנה טעם שהניח לו במשנה סוף שיאמרו לו במדרש טעם שהניח לו במדרש סוף שיאמרו לו בהלכות טעם שהניח לו בהלכות סוף שיאמרו לו באגדה נמצא האדם ההוא יושב במקומו ומלא טוב וברכה: היה רבי מאיר אומר הלומד תורה מרב אחד למה הוא דומה לאחד שהיה לו שדה אחת וזרע מקצתה חטים ומקצת השעורים ונטע מקצתה זיתים ומקצתה אילנות ונמצא האדם ההוא מלא טובה וברכה. ובזמן שלומד מב' ג' דומה למי שיש לו שדות הרבה אחד זרע חטין ואחד זרע שעורים ונטע אחד זיתים ואחד אילנות ונמצא אדם ההוא מפוזר בין הארצות בלא טוב וברכה: וקנה לך חבר כיצד מלמד שיקנה אדם חבר לעצמו שיאכל עמו וישתה עמו ויקרא עמו וישנה עמו ויישן עמו ויגלה לו כל סתריו וסתרי תורה וסתרי דרך ארץ. [שנים] שיושבין ועוסקין בתורה וטעה אחד מהם הלכה או ראש הפרק או שיאמר על טמא טהור או על טהור טמא ועל אסור מותר ועל מותר אסור חבירו מחזירו. ומנין שכשחבירו מחזירו וקורא עמו יש להם שכר טוב בעמלן שנאמר טובים השנים מן האחד

אשר יש להם שכר טוב בעמלן (קהלת ד' ט'): והוי דן את כל האדם לכף זכות מעשה בריבה אחת שנשבית והלכו אחריה שני חסידים לפדותה. נכנס אחד מהם לקובה של זונות כשיצא אמר לחבירו במה חשדתני. אמר שמא לידע בכמה דמים היא מהורהנת. א"ל העבודה כך היה. א"ל כשם שדנתני לכף זכות כך הקב"ה ידין אותך לכף זכות: שוב מעשה בריבה אחת שנשבית והלכו אחריה שני חסידים לפדותה ונתפס אחד מהם לשום לסטים וחבשוהו בבית האסורין. בכל יום ויום היתה אשתו מביאה לו לחם ומים. יום אחד אמר לה לכי אצל פלוני ואמרי לו שאני חבוש בבית האסורין מפני הזנות. והוא יושב ושוחק בבית ואינו משגיח על הריבה. אמרה לו לא דיך שאתה חבוש בבית האסורים אלא שהיית מתעסק בדברים בטלים. לא הלכה אלא היתה מתעסקת בדברים בטלים. אמר לה בבקשה ממך לכי ואמרי לו. הלכה ואמרה לו. מה עשה אותו האיש הלך והביא כסף וזהב ובני אדם עמו והוציאו את שניהם. כשיצא אמר להם תנו לי ריבה זו שתישן עמי בבגדיה על המטה. לשחרית אמר להם הטבילוני והטבילוהו. אמר לטביליהם לטבילה שלי במה חשדתוני. אמרו לו אמרנו כל אותן ימים שהיה חבוש בבית האסורין היית רעב וצמא ועכשיו יצאת לאויר העולם וחם בשרך עליך ושמא ראית קרי. א"ל לטבילה של ריבה זו במה חשדתוהו. אמרו לו שכל אותן הימים שהיתה שרויה בין הנכרים היתה אוכלת משלהם ושותה משלהם עכשיו אמרת הטבילוהו כדי שתטהר. אמר להם העבודה כך היה ואתם שדנתוני לכף זכות המקום ידין אתכם לכף זכות: אבות דרבי נתן נוסחא א פרק ח

Yehoshua ben Perachiah and Nittai of Arbel received the oral tradition from them (Yosei ben Yo'ezer and Yosei ben Yochanon). Yehoshua ben Perachiah used to say: Appoint for yourself a teacher and acquire for yourself a companion and judge all men on the scale of merit. What is the meaning of the phrase, "Appoint for yourself a teacher"? It teaches us that one should make for himself a permanent teacher or mentor and learn from him Scripture, Mishna, Midrash, Halachos, and Agados. An explanation that he failed to tell him while studying Scripture, he will tell him while studying Mishna. An explanation that he failed to tell him while studying Mishna, he will tell him while studying Midrash. An explanation that he failed to tell him while studying Midrash, he will tell him while studying Halachos. An explanation that he failed to tell him while studying Halachos, he will tell him while studying Agados. The result will be that that person will become filled with goodness and blessing while staying in his place. Rabbi Meir used to say that someone who studies under one Master is similar to someone who owned a single field and plants part of the field with wheat, another part with barley, another part with olive trees, another part with other trees. The result is that the person is filled with goodness and blessing. A person who studies under two or three mentors, however, is similar to someone who owns many fields. One he plants wheat, another with barley, another with olive trees, another with other trees. The result is that the person is [thinly] spread out and scattered between the various properties without goodness or blessing.

What is the meaning of the phrase, "Acquire for yourself a companion"? It teaches us that one should acquire a companion who will eat with him, drink with him, study Scripture with him, study Mishna with him, sleep together in the same room with him, and to whom he will reveal all of his secret knowledge, i. e. the mysteries of Torah and the mysteries of the ways of the world. When two people sit together and are engrossed in the study of Torah, if one of them errs, whether it be in Halacha, or the [exact wording of

the] beginning of a chapter, or in regards to something that is ritually impure which he states that it is pure or in regards to something that is ritually pure which he states that it is impure, or something which is forbidden which he states is permitted or something which is permitted which he states is forbidden, his companion will set him straight. What is the source of the principle that when a companion sets him straight and reads Scripture with him that they both have a goodly reward for their efforts? The following verse: It is better with two than being alone for they have a goodly reward for their efforts. (Koheles 9)

Judge all men in the scale of merit. There was an incident involving a young girl who was captured. Two *chasidim* (pious individuals) went after her in order to redeem her. One of them then walked into a brothel. When he came out, he asked his colleague, "What did you suspect that I was doing?" He answered, "Perhaps you did it in order to find out the amount that the establishment would charge you to release a girl into your possession." He replied, "[I swear] by the Temple service that is what I really did. Just as you judged me on the scale of merit, may the Holy One, blessed be He, judge you on the scale of merit." There was yet another incident regarding a young girl who was captured and two *chasidim* went after her to redeem her. One was taken by the authorities and imprisoned on charges of being a robber. Everyday his wife would come and bring him bread and water. One day he told her, "Go to this certain person and tell him that I am imprisoned because of the promiscuity [from which he attempted to save the young girl] and he is sitting at home and playing around and paying no attention to the plight of that young girl." His wife replied, "It isn't enough that you are imprisoned but you are involved in such nonsense!" She didn't go [tell his friend] but became busy with matters of no consequence. He [again] asked her, "I beseech you, go and tell him!" [This time] she went and told him. What did [his friend] do? He went and brought silver and gold together with other people and they released both of them. When he was released from prison, he told them, "Release this girl into my custody and she should sleep with me in her clothes on the bed." In the morning, he told them make arrangements that she and I should have a ritual immersion. He then asked those who immersed them, "What did you suspect me of?" They told him, "We said that since you were hungry and thirsty during your stay in prison, now, upon going out into the fresh air, your flesh became heated and perhaps you had a seminal emission." He [then] asked them, "And what were your suspicions when you immersed the girl?" They replied, "During her entire stay with non Jews she ate and drank their food. You ordered her to immerse in order that she become ritually pure." He said to them, "[I swear] by the Temple service that is what I really did. Just as you judged me on the scale of merit, may the Holy One, blessed be He, judge you on the scale of merit." **Avos D'Rabbi Nosson Chapter 8**

C.

נְטַי אֵי הָאֲרַבְלִי אוֹמֵר הֲרַחֵק מִשְׁכַּן רַע וְאֵל תִּתְחַבֵּר לְרָשָׁע וְאֵל תִּתְיַאֵשׁ מִן הַפּוֹרְעָנוֹת. אֲבוֹת א:ז

Nittai of Arbel used to say: Keep at a distance from an evil neighbor, don't make yourself an associate of a wicked man, neither do you abandon faith in Divine retribution. **Avos**

1:7

D.

נתאי הארבלי אומר הרחק משכן רע ואל תתחבר לרשע ואל תתייאש מן הפורענות: הרחק משכן רע אחד שכן שבבית ואחד שכן שבחוץ ואחד שכן שבשדה. שאין הנגעים באין [אלא על ביתו של רשע שנאמר (משלי ח') עוונותיו ילכדנו את-הָרָשָׁע מלמד שאין נגעים באין] אלא בעונו של רשע. עוונותיו של רשע גרמו לו לסתור כתלו של צדיק. כיצד כותל שבין רשע לבין צדיק נראה נגע בביתו של רשע בכתלו שבינו לבין הצדיק נמצא סותרין כתלו של צדיק בעונו של רשע. רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקא אומר אוי לרשע אוי לשכיני עוונותיו של רשע גרמו לסתור כתלו של צדיק:

ואל תתחבר לרשע מלמד שלא יתחבר אדם עם אדם רע ולא עם אדם רשע שכן מצינו ביהושפט שנתחבר עם אחאב ועלה עמו רמות גלעד [ויצא עליו קצף מאת ד'] שנאמר הֲלֹרְשָׁע לְעִזּוֹר וְלִשְׁוֹנָאֵי ד' תֵּאָהָב וּבִזְזָתָּ עֲלֶיךָ קֶצֶף מִלְּפָנָי ד' [(דה"י ב' י"ט ב') שוב נתחבר לאחזיה ויעשו אניות בעציון גבר] ופרץ ד' את מעשיו שנאמר בהתחברך עם אחזיה פרץ ד' את מעשיך וישברו אניות (דה"י ב' כ' ל"ז). וכן מצינו באמנון שנתחבר עם יונדב ויעץ לו עצה רעה שנאמר ולאמנון ריע ושמך יונדב בן שמעיה אחי דוד ויונדב איש חכם מאד (שמואל ב' י"ג ג') חכם לרע: דבר אחר אל תתחבר לרשע ואפילו לתורה: ואל תתייאש מן הפורענות כיצד מלמד שיהא לבו של אדם מתפחד בכל יום ויאמר אוי לי שמא תבא עלי פורענות היום ושמא למחר ונמצא מתפחד בכל יום שנאמר כן באיוב פחד פחדתי (איוב ג' כ"ה): דבר אחר אל תתייאש מן הפורענות כיצד בזמן שאדם רואה מה שבידו מצליח אל יאמר בשביל שזכיתי נתן לי המקום מאכל ומשתה בעולם הזה והקרן קיימת [לי] לעולם הבא. אלא יאמר אוי לי שמא לא נמצאת לי לפניו אלא זכות אחד בלבד נתן לי מאכל ומשתה בעולם הזה כדי שיאבדני לעולם הבא: אבות דרבי נתן נוסחא א פרק ט

Nittai of Arbel used to say: Keep at a distance from an evil neighbor, don't make yourself an associate of a wicked man, neither do you abandon faith in Divine retribution. "Keep at a distance from an evil neighbor" applies to a neighbor in every setting: In the same house, outside the home, and in the field. We derive this from the fact that the plague of *nega tzaras* only comes [on the house of an evil person as it is stated in Scripture (Prov. 8:22), "His own iniquities shall take the wicked himself," we learn from this that plague of *nega tzaras* only comes] through the sins of an evil person and those sins are the cause of the destruction of a righteous person's wall. In what manner? If a *nega* appears in the house of an evil person on the wall that separates him from his righteous neighbor, the wall [jointly owned] by the righteous person will be destroyed because of the sins of the evil person. Rabbi Yishmael the son of Rabbi Yochanon b. Beroka says: Woe to the evil person, woe to his neighbor. The sins of the evil person are the cause of the destruction of the wall of the righteous person.

"Don't make yourself an associate of a wicked man." From this we derive that one should not associate with someone who is depraved [spiritually and socially] nor [even] with someone who is only corrupt [spiritually but not socially]. We find an historical precedent in the case of Jehoshaphat who associated with Ahab and went up with him to Ramoth Gilead. In that case, wrath came upon him from the L-rd, as it is stated in Scripture, "[And Yehu the son of Hanani the seer went out to meet him, and said to king Jehoshaphat,] 'Should you help the wicked, and love those who hate the Lord?'"

Therefore, wrath has come upon you from the L-rd." [Yehoshaphat, however,] subsequently associated himself with Ahaziah [king of Israel, who was very wicked] and they jointly built ships at Etzion Gever and the L-rd destroyed what he had built, as it is stated in Scripture (Chron. II 20:37), "Because you have allied yourself with Ahaziah, the L-rd will destroy what you have made. And the ships were wrecked" . . . Another explanation: One should not associate with a bad person even for the purpose of bringing him closer to Torah.

"Neither do you abandon faith in Divine retribution." From this do we derive that the heart of a person should tremble everyday and say: Woe is to me for perhaps punishment will befall me for my sins today or perhaps tomorrow, as it is stated in Scripture (Job 3:25), "For the thing which I greatly feared has come upon me, and that which I was afraid of has come to me." Another explanation of the phrase, "Neither do you abandon faith in Divine retribution." When a person sees that he is successful, he shouldn't say that it is due to my merits that the Omnipresent is giving me food and drink in this world and the principle is assured for me in the next world. Rather he should say, "Woe is to me. Perhaps I only have one source of merit and He gave me food and drink in this world in order to destroy me in the next." **Avos D'Rabbi Nosson Chap. 9**